

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет права та економіки
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика

Галузь знань	<u>29 «Міжнародне право»</u>
Спеціальність	<u>293 «Міжнародне право»</u>
Назва освітньої програми	<u>Міжнародне право</u>
Рівень вищої освіти	<u>третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Завідувач кафедри, професор кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства д.ю.н., професор Андрейченко Світлана Сергіївна	+38098 510 86 01	ssandreichenko@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» вивчає та досліджує норми міжнародного кримінального права *stricto sensu*, транснаціональне кримінальне право, міжнародне кримінальне процесуальне право, транснаціональне процесуальне право та міжнародне кримінально-превентивне право.

Мова навчання – українська.

Статус навчальної дисципліни – вибіркова навчальна дисципліна.

Метою вивчення «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» є вивчення міжнародних злочинів у контексті міжнародного кримінального права; ознайомлення студентів із засадами та порядком здійснення міжнародного кримінального правосуддя та

співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю; вироблення у студентів уявлення про кримінально-правові механізми захисту міжнародного правопорядку та міждержавного співробітництва.

Основними *завданням* вивчення дисципліни «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» є: надати уявлення та сформуванню системи знань про сучасні тенденції розвитку міжнародного кримінального права, правового забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх можливого вирішення.

Вивчення здобувачами курсу «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» сприяє професійному формуванню в цілому та пропонує актуальні напрямки наукового дослідження.

Передумови для вивчення дисципліни. Проблеми теорії та практики МП.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою:

Інтегральна компетентність

Розуміння та уміння розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК-2. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері міжнародного публічного права.

ФК-3. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати джерела міжнародного права, національне законодавство, що складає нормативну базу проводжуваного дослідження, виявляти прогалини, недоліки, пропонувати шляхи вирішення невідповідностей.

ФК-4. Здатність отримувати наукові результати, що забезпечують поглиблення знань про міжнародно-правову систему.

ФК-5. Здатність проводити всебічну оцінку практики міжнародних судових та квазісудових установ, міжнародних арбітражів, критично її оцінювати та використовувати в дисертаційних дослідженнях.

ФК-6. Здатність розробляти методiku та методологію наукового дослідження у сфері міжнародного права.

ФК-7. Здатність пропонувати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення міжнародного публічного права, приведення їх у відповідність до зобов'язань держави за міжнародним правом.

ФК-9. Здатність до генерування ідей та створення нових знань у сфері міжнародного права; викладати міжнародно-правові дисципліни на високому теоретичному та методичному рівні.

ФК-10. Вміння аналізувати причини протиправних діянь в досліджуваних сферах правового регулювання та формувати пропозиції, спрямовані на їх усунення.

ФК-11. Вміння аналізувати та визначати тенденції розвитку міжнародного публічного права та його окремих галузей в сучасних політико-правових умовах.

Навчальна дисциплін «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання**, передбачених освітньою програмою:

ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.

ПРН-2. Знати предметну сферу сучасного міжнародного публічного права та суміжних сфер.

ПРН-6. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.

ПРН-7. Знати основні юридичні школи, що склалися у відповідній сфері правових досліджень.

ПРН-10. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.

ПРН-13. Визначати тенденції розвитку міжнародного публічного права та його окремих галузей в умовах інтеграції та глобалізації.

ПРН-14. Осмислювати практику міжнародних судових та квазісудових органів, практику міжнародних організацій.

ПРН-17. Знати доктрину та практику міжнародного кримінального права.

ПРН-20. Демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

базові поняття міжнародного кримінального права;

історію виникнення та розвитку міжнародного кримінального права;

правила застосування юридичної відповідальності у міжнародному кримінальному праві;

Вміти:

засвоювати досвід спеціальних трибуналів та діяльності МКС;

розвивати практичні навички з вирішення завдань в рамках МКП;

самостійно вести пошук і узагальнювати отриману інформацію;

працювати з різноманітними документами, що пов'язані з правовим забезпеченням кримінального судочинства;

писати офіційні листи та вести ділову кореспонденцію.

Володіти:

термінологічним апаратом міжнародного кримінального права;

прийомами і способами вирішення спірних питань пов'язаних з відповідальністю у МКП.

Аналіз:

упорядковувати набуті знання у вигляді доповіді, реферату або есе; наукової статті або тез доповіді.

Оцінювання:

аргументовано обирати предметні області майбутніх наукових досліджень.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	30/6	30/6	120/ 168	3	6	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	усього	денна форма			усього	Заочна форма		
		у тому числі				у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Еволюція міжнародного кримінального права. Поняття, джерела та структура міжнародного кримінального права	24	4	4	16	-	-	24	
Тема 2. Міжнародний злочин як категорія міжнародного кримінального права. Поняття і принципи кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві	28	4	4	16	2	2	24	
Тема 3. Міжнародна кримінальна юстиція: становлення і реалізація концепції	24	6	6	16	-	-	24	
Тема 4. Сучасні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc (Трибунал для колишньої Югославії та Трибунал по Руанді)	26	4	4	18	-	-	24	
Тема 5. Міжнародний кримінальний суд як форма інтегрованого міжнародного судоустрою.	26	4	4	18	-	-	24	
Тема 6. Транснаціональні злочини і транснаціональне кримінальне право	26	4	4	18	2	2	24	
Тема 7. Міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції	26	4	4	18	2	2	24	
Усього годин	180	30	30	120	180	6	6	168
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ДИФ. ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	<p>Тема 1. Еволюція міжнародного кримінального права. Поняття, джерела та структура міжнародного кримінального права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення і еволюція концепції міжнародного кримінального права. 2. Сучасні теорії міжнародного кримінального права. 3. Міжнародне кримінальне право як галузь міжнародного публічного права, його предмет і джерела. 4. Структура міжнародного кримінального права у широкому сенсі: міжнародне кримінальне право <i>stricto sensu</i> і транснаціональне кримінальне право. 5. Зв'язок міжнародного кримінального права з іншими галузями міжнародного права. 	4	-
2.	<p>Тема 2. Міжнародний злочин як категорія міжнародного кримінального права. Поняття і принципи кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку поняття «міжнародний злочин». 2. «Квазізлочин держави»: аналіз концепції. 3. Формальні параметри і види міжнародних злочинів. 4. Поняття «міжнародний екстрадиційний злочин»; «транснаціональний злочин», «міжнародно-правовий злочин». 5. Поняття «конвенційний злочин» і «злочин проти загального міжнародного права». 6. Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві. 7. Міжнародно-правова інтерпретація поняття юрисдикції. Поняття і теорії кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві. 8. Принципи кримінальної юрисдикції: територіальний принцип, активний персональний принцип; пасивний персональний принцип, захисний принцип, 	4	2

	<p>принцип універсальності.</p> <p>9. Види кримінальної юрисдикції: предметна (<i>ratione materiae</i>); просторова (<i>ratione loci</i>); темпоральна (<i>ratione temporis</i>); персональна (<i>ratione personae</i>).</p> <p>10. Тенденції розвитку національної кримінальної юрисдикції щодо міжнародних злочинів.</p> <p>11. Поняття міжнародної кримінальної юрисдикції.</p>		
3.	<p>Тема 3. Міжнародна кримінальна юстиція: становлення и реалізація концепції. Вплив Нюрнберзького та Токійського трибуналів на розвиток міжнародного кримінального права</p> <p>1. Формування концепції міжнародної кримінальної юстиції у міжнародно-правовій доктрині XIX століття.</p> <p>2. Розвиток теорії міжнародної кримінальної юстиції в період між двома світовими війнами XX ст.</p> <p>3. Правові основи утворення і діяльності Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів. Лондонська угода «Про судове переслідування і покарання головних воєнних злочинців європейських країн осі» і Статут Міжнародного воєнного трибуналу.</p> <p>4. Реалізація концепції міжнародної кримінальної юстиції в діяльності та вироках Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.</p> <p>5. Загальні принципи діяльності Нюрнберзького трибуналу.</p> <p>6. Юрисдикція Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів <i>ratione loci</i> і <i>ratione temporis</i>.</p> <p>7. Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів <i>ratione personae</i> і <i>ratione materiae</i>.</p> <p>8. Співвідношення темпоральної юрисдикції Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів із принципами «<i>nulla poena sine lege</i>» та «<i>ex post facto</i>».</p> <p>9. Формування “нюрнбергської” концепції міжнародного злочину та її особливості. Злочини проти миру, воєнні злочини, злочини проти людяності в предметній юрисдикції Нюрнберзького та Токійського трибуналів.</p> <p>10. Розвиток концепції міжнародної та універсальної кримінальної юстиції у постнюрнберзький період. Справа Ямашита. Справа Ейхмана. Справа Піночета. справа А. Ейхмана (<i>Attorney-General of the Government of Israel v. Eichmann (1961)</i>). К. Барб'є (<i>Federation Nationale de Deportés et Internes Résistants v. Barbie</i>).</p> <p>11. Кодифікація міжнародного кримінального права. Робота Комісії міжнародного права. Проект Кодексу злочинів проти миру і безпеки людства.</p>	6	-
4.	<p>Тема 4. Міжнародні кримінальні трибунали <i>ad hoc</i></p> <p>1. Історія та правові підстави заснування міжнародних кримінальних трибуналів <i>ad hoc</i> по колишній Югославії та Руанді.</p>	4	-

	<p>2. Статут Міжнародного трибуналу по колишній Югославії: загальна характеристика.</p> <p>3. Статут Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді: загальна характеристика.</p> <p>4. Проблема легітимності та селективності заснування міжнародних кримінальних трибуналів ad hoc. Інтерпретація питання про підстави юрисдикції Трибуналу по колишній Югославії у справі <i>Prosecutor v. Tadic</i>.</p> <p>5. Пріоритетність юрисдикції міжнародних кримінальних трибуналів <i>ad hoc. Non-bis-in-idem</i>.</p> <p>6. Просторова (<i>ratione loci</i>); темпоральна (<i>ratione temporis</i>); персональна (<i>ratione personae</i>) юрисдикція міжнародних кримінальних трибуналів ad hoc по колишній Югославії і Руанді.</p> <p>7. Основна характеристика правових та політичних результатів діяльності міжнародних кримінальних трибуналів ad hoc по колишній Югославії та Руанді. Стратегія завершення діяльності трибуналів.</p> <p>8. Змішана кримінальна юрисдикція інтернаціоналізованих судів. Заснування і діяльність Спеціального суду по Сьєрра-Леоне.</p> <p>9. Предметна (<i>ratione materiae</i>) юрисдикція кримінальних трибуналів ad hoc по колишній Югославії і Руанді. Особливості “гаагської” модифікації міжнародного злочину.</p> <p>10. “Гаагська” модифікація міжнародного злочину та її відмінність від “нюрнберзької” концепції.</p> <p>11. Геноцид як злочин, що підпадає під юрисдикцію кримінальних трибуналів ad hoc по колишній Югославії і Руанді. Інтерпретація «<i>dolus specialis</i>» чи «<i>specific inten</i>» (специфічний намір) як елементу злочину геноциду (його інтерпретація у справі <i>Prosecutor v. Jelisic</i> та ін).</p> <p>12. Специфіка формулювання поняття злочину проти людяності в Статутах і рішеннях кримінальних трибуналів ad hoc по колишній Югославії і Руанді.</p> <p>13. Відповідальність за військові злочини, скоєні в умовах міждержавних і внутрішньодержавних конфліктів у прецедентній практиці Гаазького трибуналу.</p> <p>14. Доктрина «відповідальності вищестоящих осіб» (<i>superior responsibility</i>), чи «відповідальності командира» (<i>command responsibility</i>) в юриспруденції трибуналів.</p>		
5.	<p align="center">Тема 5. Міжнародний кримінальний суд як нова форма інтегрованого міжнародного судоустрою</p> <p>1. Розробка проекту Статуту Міжнародного кримінального суду і його прийняття на Дипломатичній конференції Організації Об'єднаних Націй 15 червня – 17 липня 1998 р. в Римі.</p>	4	-

	<p>2. Правові основи і порядок заснування постійного Міжнародного кримінального суду відповідно до Римського Статуту.</p> <p>3. Склад Міжнародного кримінального суду. Органи Суду. Порядок виборів суддів. Незалежність суддів. Обов'язки і повноваження Прокурора. Юридична природа юрисдикції Міжнародного кримінального суду й умови її здійснення.</p> <p>4. Договірна форма міжнародної юрисдикції Міжнародного кримінального суду.</p> <p>5. Принцип компліментарності: основа здійснення юрисдикції Суду і новий вид взаємин національної та міжнародної юрисдикції.</p> <p>6. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду стосовно громадян держав, що не є учасниками Римського Статуту.</p> <p>7. Загальнообов'язкова юрисдикція Міжнародного кримінального суду згідно зі ст. 13 (b) і його взаємини з Радою Безпеки ООН. Резолюція Ради Безпеки ООН 1593 (2005), стосовно передачі Прокуророві Міжнародного кримінального суду ситуації в Дарфурі (Судан).</p> <p>8. Тимчасова і персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду. Імунітет від кримінальної юрисдикції певних категорій посадових осіб у контексті імплементації положень Статуту.</p> <p>9. Загальні принципи міжнародного кримінального права відповідно з Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.</p> <p>10. Міждержавне співробітництво як передумова функціонування міжнародної кримінальної юстиції. Передача осіб Міжнародному кримінальному суду.</p> <p>11. Проблема участі України в Римському Статуті.</p> <p>12. Процесуальні аспекти діяльності Суду: правила процедури і доведення; регламент Суду; розслідування, судовий розгляд і апеляційний порядок судочинства; права обвинувачуваних осіб.</p> <p>13. «Римська» модифікація міжнародного злочину та її відмінність від «гаагської» і «нюрнберзької» концепцій.</p> <p>14. Поняття «самі серйозні злочини, що викликають стурбованість усього міжнародного співтовариства» згідно із Римським Статутом.</p> <p>15. Суб'єкт і суб'єктивна сторона злочинів, що підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду. Виключення з юрисдикції Суду осіб, які не досягли 18-літнього віку.</p> <p>16. Відповідальність командирів та інших начальників. Неприпустимість посилення на посадове положення осіб.</p> <p>17. Підстави для звільнення від кримінальної відповідальності. Міри покарання, які застосовуються Судом.</p> <p>18. Склад злочинів проти людяності згідно із Римським Статутом.</p>		
--	--	--	--

	<p>19. Поняття і склад злочину геноциду згідно із Римським Статутом.</p> <p>20. Військові злочини згідно із Римським Статутом.</p> <p>21. «Злочин «агресія» у предметній юрисдикції Міжнародного кримінального суду</p>		
6.	<p>Тема 6. Транснаціональні злочини і транснаціональне кримінальне право</p> <p>1. Поняття і структура транснаціонального кримінального права.</p> <p>2. Поняття і види транснаціональних злочинів.</p> <p>3. Поняття конвенційного злочину.</p> <p>4. Поняття транснаціональної криміналізації та її відмінність від міжнародної криміналізації.</p> <p>5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.) та протоколи, що доповнюють цю Конвенцію: загальна характеристика.</p> <p>6. Формування та зміст всеохоплюючого конвенційного поняття транснаціонального організованого злочину.</p> <p>7. Міжнародне співробітництво в протидії корупції.</p> <p>8. Міжнародне співробітництво в протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом.</p> <p>9. Міжнародне співробітництво в протидії криміналізації торгівлі людьми.</p> <p>10. Міжнародне співробітництво в протидії криміналізації незаконного ввозу мігрантів.</p> <p>11. Міжнародне співробітництво в протидії незаконного виготовлення й обороту вогнепальної зброї.</p>	4	2
7.	<p>Тема 7. Міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції: загальні питання</p> <p>1. Поняття міжнародно-правового співробітництва в галузі кримінальної юстиції. Еволюція міжнародного антикримінального співробітництва.</p> <p>2. Сучасні форми і методи реалізації міжнародної кооперації в галузі кримінального правосуддя. Суверенітет держав і межі міжнародного співробітництва в цієї сфері.</p> <p>3. Основні міжнародно-правові документи, що регламентують міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції.</p> <p>4. Міжнародні стандарти функціонування кримінального правосуддя. Суверенітет держав і межі міжнародного співробітництва в сфері оптимізації кримінального правосуддя.</p> <p>5. Міжнародно-правові механізми забезпечення дотримання прав людини у сфері кримінального правосуддя: мета і можливості. Універсальні міжнародно-правові</p>	4	2

	<p>механізми забезпечення дотримання прав обвинувачуваного у кримінальному процесі.</p> <p>6. Європейська система захисту прав людини у сфері кримінального правосуддя. Європейська конвенція захисту прав людини і основних свобод як джерело формування європейських стандартів прав людини в сфері кримінального правосуддя.</p> <p>7. Ефективність міжнародного співробітництва в досягненні невідворотності покарання та гарантії прав людини: проблема балансу.</p> <p>8. Інститут екстрадиції в міжнародному кримінальному праві. Принцип <i>aut dedere aut judicare</i>.</p> <p>9. Правопорушення, що тягнуть видачу (екстрадиційні злочини). Договірна регламентація діапазону екстрадиційних злочинів.</p> <p>10. Імперативні і факультативні підстави для відмови у видачі.</p> <p>11. Принцип «<i>Non bis in idem</i>». Правило спеціалізації і принцип подвійної кримінальності як елементи правозахисного механізму міжнародної екстрадиції.</p> <p>12. Проблема видачі державою власних громадян: міжнародна практика і законодавство України.</p> <p>13. Принцип екстрадиційного імунітету стосовно політичних правопорушників.</p> <p>14. Спрощена екстрадиція та європейський ордер на арешт.</p> <p>15. Вплив міжнародного співробітництва на рівень правової захищеності особистості у сфері кримінальної юстиції.</p>		
--	--	--	--

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи аспірантів щодо вивчення дисципліни «Міжнародне кримінальне право: сучасна теорія та практика» включається:

1. Обов'язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
3. Обов'язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд здобувачів, згідно тематичного плану дисципліни.
4. Підготовка та виконання реферату/доповіді/есе.
5. Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
6. Підготовка до семестрового контролю.
7. Підготовка наукової статті або тез доповіді на конференцію.

Виконуючи самостійну роботу, аспірант знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах. Прочитані матеріали аспірант акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час.

Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу здобувач показує під час консультації.

Питання з кожної теми, які потрібно додатково розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Денна форма/заочна
1.	<p>Тема 1. Еволюція міжнародного кримінального права. Поняття, джерела та структура міжнародного кримінального права</p> <p><i>Законспектувати:</i> Сучасні теорії міжнародного кримінального права. <i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодифікація міжнародного кримінального права 2. Міжнародний договір як джерело міжнародного кримінального права 	16/24
2.	<p>Тема 2. Міжнародний злочин як категорія міжнародного кримінального права. Поняття і принципи кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві</p> <p><i>Законспектувати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародно-правова інтерпретація поняття юрисдикції. Поняття і теорії кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві. 2. Принципи кримінальної юрисдикції: територіальний принцип, активний персональний принцип; пасивний персональний принцип, захисний принцип, принцип універсальності. <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кваліфікуючі ознаки складу транснаціонального злочину 2. Відповідальність російської федерації за злочини в Україні 3. Проблеми розуміння злочину агресії у сучасному міжнародному кримінальному праві 4. Елементний аналіз складу будь-якого міжнародного злочину (на вибір студента): суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона 5. Порівняльний аналіз «Нюрберзької», «Гаагської» та «Римської» моделей міжнародного злочину. 6. Особливості кримінальної юрисдикції країн-членів Європейського Союзу 7. Колізії кримінальної юрисдикції держав 	16/24

	8. Правові основи екстратериторіальної юрисдикції держав в епоху глобалізації	
3.	<p>Тема 3. Міжнародна кримінальна юстиція: становлення и реалізація концепції. Вплив Нюрнберзького та Токійського трибуналів на розвиток міжнародного кримінального права</p> <p><i>Законспектувати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи утворення і діяльності Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів. Лондонська угода «Про судове переслідування і покарання головних воєнних злочинців європейських країн осі» і Статут Міжнародного воєнного трибуналу. 2. Юрисдикція Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів <i>ratione loci</i> і <i>ratione temporis</i>. 3. Співвідношення темпоральної юрисдикції Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів із принципами «<i>nulla poena sine lege</i>» та «<i>ex post facto</i>». 4. Розвиток концепції міжнародної та універсальної кримінальної юстиції у постнюрнберзький період. Справа Ямашита. Справа Ейхмана. Справа Піночета. справа А. Ейхмана (<i>Attorney-General of the Government of Israel v. Eichmann (1961)</i>). К. Барб'є (<i>Federation Nationale de Deportes et Internes Resistants v. Barbie</i>). 5. Кодифікація міжнародного кримінального права. Робота Комісії міжнародного права. Проект Кодексу злочинів проти миру і безпеки людства. <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перспективи та доцільність створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України 2. "Розвиток концепції "злочину із загального міжнародного права" 3. Вплив практики міжнародних кримінальних трибуналів на визначення пропаганди війни як міжнародного злочину 	16/24
4.	<p>Тема 4. Міжнародні кримінальні трибунали <i>ad hoc</i></p> <p><i>Законспектувати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема легітимності та селективності заснування міжнародних кримінальних трибуналів <i>ad hoc</i>. Інтерпретація питання про підстави юрисдикції Трибуналу по колишній Югославії у справі <i>Prosecutor v. Tadic</i>. 2. Пріоритетність юрисдикції міжнародних кримінальних трибуналів <i>ad hoc</i>. <i>Non-bis-in-idem</i>. 3. "Гаагська" модифікація міжнародного злочину та її відмінність від "нюрнберзької" концепції. 4. Геноцид як злочин, що підпадає під юрисдикцію кримінальних трибуналів 	18/24

	<p>ad hoc по колишній Югославії і Руанді. Інтерпретація «<i>dolus specialis</i>» чи «<i>specific intent</i>» (специфічний намір) як елементу злочину геноциду (його інтерпретація у справі Prosecutor v. Jelisić та ін).</p> <p>5. Доктрина «відповідальності вищестоящих осіб» (<i>superior responsibility</i>), чи «відповідальності командира» (<i>command responsibility</i>) в юриспруденції трибуналів.</p> <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціальний трибунал по Лівану: правові та інституційні засади діяльності 2. Міжнародна практика залучення іноземних суддів на прикладі Боснії і Герцеговини, Республіки Косово 	
5.	<p align="center">Тема 5. Міжнародний кримінальний суд як нова форма інтегрованого міжнародного судоустрою</p> <p><i>Законспектувати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад Міжнародного кримінального суду. Органи Суду. Порядок виборів суддів. Незалежність суддів. Обов'язки і повноваження Прокурора. Юридична природа юрисдикції Міжнародного кримінального суду й умови її здійснення. 2. Загальнообов'язкова юрисдикція Міжнародного кримінального суду згідно зі ст. 13 (b) і його взаємини з Радою Безпеки ООН. Резолюція Ради Безпеки ООН 1593 (2005), стосовно передачі Прокуророві Міжнародного кримінального суду ситуації в Дарфурі (Судан). 3. Проблема участі України в Римському Статуті. 4. Суб'єкт і суб'єктивна сторона злочинів, що підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду. Виключення з юрисдикції Суду осіб, які не досягли 18-літнього віку. 5. Відповідальність командирів та інших начальників. Неприпустимість посилення на посадове положення осіб. 6. Підстави для звільнення від кримінальної відповідальності. Міри покарання, які застосовуються Судом. 7. «Злочин «агресія» у предметній юрисдикції Міжнародного кримінального суду. <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні аспекти створення Міжнародного кримінального суду 2. Проблеми ратифікації Україною Римського статуту 3. Україна та Міжнародний кримінальний суд 4. Легітимність міжнародного кримінального суду щодо його відносин з африканськими державами у боротьбі з міжнародними злочинами 	18/24
6.	<p align="center">Тема 6. Транснаціональні злочини і транснаціональне кримінальне право</p> <p><i>Законспектувати:</i></p>	18/24

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародне співробітництво в протидії корупції. 2. Міжнародне співробітництво в протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом. 3. Міжнародне співробітництво в протидії криміналізації торгівлі людьми. 4. Міжнародне співробітництво в протидії криміналізації незаконного ввозу мігрантів. <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика принципу універсальної кримінальної юрисдикції до транснаціональних злочинів 2. Імплементція міжнародно-правових норм в сфері забезпечення протидії економічним злочинам у національне законодавство 3. Країна – спонсор тероризму: підстави, процес визнання, наслідки 4. Поняття «тероризм» та його співвідношення з поняттями «терор» та «терористичний акт» 5. Проблеми застосування універсальної юрисдикції до злочинів міжнародного тероризму 6. Проблемні аспекти надання допомоги державам у боротьбі з міжнародним тероризмом 	
7.	<p style="text-align: center;">Тема 7. Міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції: загальні питання</p> <p><i>Законспектувати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип «<i>Non bis in idem</i>». Правило спеціалізації і принцип подвійної кримінальності як елементи правозахисного механізму міжнародної екстрадиції. 2. Проблема видачі державою власних громадян: міжнародна практика і законодавство України. 3. Принцип екстрадиційного імунітету стосовно політичних правопорушників. <p><i>Теми доповідей і презентацій:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імунітет вищих посадових осіб у кримінальному праві 2. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) 3. Проблеми міжнародного співробітництва у сфері протидії ядерному розповсюдженню та ядерному тероризму 4. Міжнародно-правові засади боротьби із транснаціональною злочинністю в рамках Європейського Союзу 	18/24

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
<p>поточний контроль, який здійснюється у ході:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; - розв'язання певних ситуацій, розв'язання кейсів тощо; - захисту завдань самостійної роботи; - виступу на семінарських заняттях. 	50%
<p>підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення <u>диф. заліку</u>.</p>	50%

Методи діагностики знань (контролю)	<p>опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату; написання тез доповідей та наук.статей; диф. залік.</p>
--	---

Питання до заліку

1. Поняття міжнародного кримінального права, його предмет і джерела.
2. Виникнення і еволюція концепції міжнародного кримінального права у міжнародно-правовій доктрині XIX століття.
3. Сучасні теорії міжнародного кримінального права.
4. Структура міжнародного кримінального права у широкому сенсі: міжнародне кримінальне право *stricto sensu* і транснаціональне кримінальне право.
5. Міжнародний злочин як категорія міжнародного кримінального права.
6. Історія розвитку поняття «міжнародний злочин».
7. «Квазізлочин» держави: еволюція концепції.
8. Формальні параметри і види міжнародних злочинів.
9. Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві.
10. Проблема міжнародної правосуб'єктності індивіда у контексті його відповідальності за злочини проти загального міжнародного права.
11. Міжнародна злочинність як об'єкт міжнародно-правового реагування
12. Основні напрямки і форми міжнародного співробітництва в попередженні злочинності.
13. Конвенційний і інституціональний механізм протидії міжнародної злочинності.
14. Роль Організації Об'єднаних Націй у створенні глобальної системи протидії міжнародної злочинності.
15. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) у боротьбі зі злочинністю.
16. Перспективи розвитку міжнародного кримінального права та співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.

17. Європейська система протидії злочинності. Правові засади діяльності Європолу.
18. Поняття і теорії кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві.
19. Принципи кримінальної юрисдикції.
20. Види кримінальної юрисдикції.
21. Поняття міжнародної кримінальної юрисдикції.
22. Співвідношення міжнародної та національної кримінальної юрисдикції. Формування концепції міжнародної кримінальної юстиції.
23. Вплив Нюрнберзького та Токійського трибуналів на розвиток міжнародного кримінального права.
24. Правові основи утворення і діяльності Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.
25. Реалізація концепції міжнародної кримінальної юстиції в діяльності та вироках Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.
26. Загальні принципи діяльності і особливості юрисдикції Нюрнберзького трибуналу.
27. Співвідношення темпоральної юрисдикції Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів із принципами «*nulla poena sine lege*» та «*ex post facto*».
28. Формування “нюрнберзької” концепції міжнародного злочину та її особливості.
29. Злочини проти миру, воєнні злочини, злочини проти людяності в предметній юрисдикції Нюрнберзького та Токійського трибуналів.
30. Розвиток концепції міжнародної та універсальної кримінальної юстиції у постнюрнберзький період.
31. Кодифікація міжнародного кримінального права. Проект Кодексу злочинів проти миру і безпеки людства.
32. Історія та правові підстави заснування міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії та Руанді.
33. Статут Міжнародного трибуналу по колишній Югославії: загальна характеристика.
34. Статут Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді: загальна характеристика.
35. Проблема легітимності та селективності заснування міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc*.
36. Юрисдикція сучасних міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
37. Основна характеристика правових результатів діяльності міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії та Руанді.
38. Заснування і діяльність Спеціального суду по Сьєрра-Леоне.
39. Злочини, які підпадають під юрисдикцію кримінальних трибуналів *ad hoc* («гаазька» модифікація міжнародних злочинів)
40. Предметна (*ratione materiae*) юрисдикція кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
41. Особливості “гаазької” модифікації міжнародного злочину, її відмінність від “нюрнберзької” концепції.
42. Геноцид як злочин, що підпадає під юрисдикцію кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
43. Поняття злочину проти людяності в Статутах і рішеннях кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
44. Міжнародний кримінальний суд як нова форма інтегрованого міжнародного судоустрою.
45. Римський Статут Міжнародного кримінального суду: загальна характеристика.
46. Правові основи і порядок заснування постійного Міжнародного кримінального суду відповідно до Римського Статуту.
47. Склад Міжнародного кримінального суду. Органи Суду. Порядок виборів суддів. Обов'язки і повноваження Прокурора.
48. Юридична природа юрисдикції Міжнародного кримінального суду й умови її здійснення.
49. Принцип компліментарності юрисдикції Міжнародного кримінального суду.

50. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду стосовно громадян держав, що не є учасниками Римського Статуту.
51. Тимчасова і персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
52. Імунітет від кримінальної юрисдикції певних категорій посадових осіб у контексті імплементації положень Статуту Міжнародного кримінального суду.
53. Загальні принципи міжнародного кримінального права згідно з Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
54. Принципи «*ne bis in idem*», «*nullum crimen sine lege*», «*nulla poena sine lege*» згідно із Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
55. Передача осіб Міжнародному кримінальному суду.
56. Питання імплементації Римського Статуту Міжнародного кримінального суду. Проблема участі України в Римському Статуті.
57. Процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду.
58. «Римська» модифікація міжнародного злочину та її відмінність від «гаагської» і «нюрнберзької» концепцій.
59. Поняття «найсерйозніші злочини, що викликають стурбованість міжнародного співтовариства» згідно із Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
60. Джерело міжнародно-правової заборони «римської модифікації» міжнародно-правового злочину.
61. Суб'єкт і суб'єктивна сторона злочинів, що підпадає під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду.
62. Склад злочинів проти людяності згідно із Римським Статутом.
63. Поняття і склад злочину геноциду згідно із Римським Статутом. Військові злочини згідно із Римським Статутом.
64. Злочин «агресія» у предметній юрисдикції Міжнародного кримінального суду: проблема визначення.
65. Поняття і структура транснаціонального кримінального права.
66. Поняття і види транснаціональних злочинів.
67. Поняття конвенційного злочину.
68. Формування та зміст всеохоплюючого конвенційного поняття транснаціонального організованого злочину.
69. Міжнародне співробітництво у протидії корупції.
70. Міжнародне співробітництво у протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом.
71. Міжнародне співробітництво у протидії торгівлі людьми.
72. Міжнародне співробітництво у протидії незаконного ввозу мігрантів.
73. Міжнародне співробітництво у протидії незаконному виготовленню й обороту вогнепальної зброї.
74. Міжнародне співробітництво у протидії правопорушенням у сфері комп'ютерних технологій.
75. Міжнародне співробітництво у протидії правопорушенням, пов'язаним із наркотизмом.
76. Міжнародно-правове визначення тероризму.
77. Роль і можливості міжнародного кримінального права у протидії тероризму.
78. Антитерористичні універсальні і регіональні конвенції: загальна характеристика.
79. Поняття і види терористичних злочинів. Проблема розробки всеохоплюючої конвенції по боротьбі з міжнародним тероризмом.
80. Роль ООН у протидії тероризму.
81. Політика Ради Європи та Європейського Союзу в галузі протидії тероризму.
82. Поняття міжнародно-правового співробітництва в галузі кримінальної юстиції.

83. Основні міжнародно-правові документи, що регламентують міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції.

84. Міжнародні стандарти функціонування кримінального правосуддя: загальна характеристика.

85. Міжнародно-правові механізми забезпечення дотримання прав людини у сфері кримінального правосуддя: мета і можливості.

86. Європейська конвенція захисту прав людини і основних свобод як джерело формування європейських стандартів прав людини в сфері кримінального правосуддя.

87. Інститут екстрадиції в міжнародному кримінальному праві. Принцип *aut dedere aut judicare*.

88. Правопорушення, що тягнуть видачу (екстрадиційні злочини).

89. Проблема видачі державою власних громадян: міжнародна практика і законодавство України.

90. Принцип екстрадиційного імунітету стосовно політичних правопорушників.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Підсумковий контроль екзамен / залік	50
Всього балів	100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

- 1) Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків : Право, 2019.
- 2) Stah C. A Critical Introduction to International Criminal Law. Cambridge University, 2019. 464 p.
- 3) Теорія та практика міжнародного кримінального права : підручник / Зелінська Н. А., Андрейченко С. С., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О. ; за ред. проф. Зелінської Н. А. Одеса : Фенікс, 2017. 526 с.
- 4) Andreichenko S., Voloshchuk O., Kolesnyk V. Prohibition of aggression as a manifestation of anthropocentrism in international law: genesis of the principle and formation of the definition. *Journal of Law and Political Science*. 2021. Vol. 28. Issue 3 (June). P. 154-185.
- 5) Андрейченко С. С. Підстави, що виключають кримінальну відповідальність у міжнародному кримінальному праві. *Правова держава*. 2020. № 38. С. 153-161.

Додаткова

- 1) Міжнародне право. Основні галузі / За ред. В.Г. Буткевича. Київ, 2004.
- 2) Зелінська Н. А. Міжнародні злочини та міжнародна злочинність: монографія. О. : Юрид. лит., 2006. 568 с.
- 3) Кареклас С., Пашковський М. Кримінальне право ЄС. Одеса, 2004.
- 4) Тимченко Л.Д. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю. Учбовий посібник. Ірпінь, 2005.
- 5) Carsten Stahn. The Law and Practice of the International Criminal Court, *Oxford University Press* 2015.
- 6) The Theory and Practice of International Criminal Law: Essays in Honor of M. Cherif Bassiouni. Martinus Nijhoff Publishers Brill Academic, 2008.
- 7) An Introduction to International Criminal Law and Procedure, Second Edition. Robert Cryer, Hakan Friman, 2010.

Інформаційні ресурси

1. International Criminal Court <http://www.icc-cpi.int/> – офіційний сайт Міжнародного кримінального суду – першого постійного правового інституту, у компетенцію якого входить переслідування осіб, відповідальних за геноцид, військові злочини і злочини проти людяності.
2. International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia <http://www.un.org/icty/> – офіційний сайт Міжнародного трибуналу для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території колишньої Югославії з 1991 р.
3. International Criminal Tribunal for Rwanda <http://www.ictt.org/> – офіційний сайт Міжнародного кримінального трибуналу для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид і інші серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території Руанди, і громадян Руанди, відповідальних за геноцид і інші подібні порушення, скоєні на території сусідніх держав (ICTR).
4. International Humanitarian Fact Finding Commission <http://www.ihffc.org> – сайт Міжнародної гуманітарної комісії з установлення фактів. Новини, юридична база, історія і структура комісії.
5. Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця <http://www.ifrc.org> – офіційний сайт Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Детально описана структура Федерації з посиланнями на національні товариства.
6. Amnesty International <http://www.amnesty.org> – сайт міжнародної неурядової організації «Міжнародна амністія», що привертає увагу до порушень прав людини і виступає за дотримання міжнародних стандартів. В її завдання входить мобілізація громадськості з метою чинення тиску на осіб, що порушують права людини.
7. Human Rights Watch <http://www.hrw.org> – сайт неурядової організації Human Rights Watch. Сфери діяльності: запобігання дискримінації, відстоювання політичних свобод, розслідування геноциду, військових злочинів і злочинів проти людяності.

8. Correlates of War Military Interstate Disputes Data Set <http://www.correlatesofwar.org/> – проект академічного дослідження історії воєн, покликаний полегшити збір, поширення і використання точних і достовірних кількісних даних у міжнародних відносинах. База даних «Міждержавний військовий конфлікт», зібрана в рамках проекту Correlates of War, охоплює період 1816 – 1992 рр. і забезпечує інформацію про конфлікти, в яких одна чи більш держав загрожують чи використовують силу проти однієї чи більш інших держав.
9. Internet Guide to Human Rights, Globalization and Humanitarian Relief <http://www.guidetoaction.org/> – збройні конфлікти, міжнародна допомога, права людини і гуманітарне право, імміграція, всесвітній розвиток, багатонаціональні корпорації, ООН. Підтримується каліфорнійською Інтерактивною мережею по правах людини.
10. International Humanitarian Law (ICRC web-site's section) <http://www.icrc.org/eng/ihl> – розділ офіційного сайту Міжнародного комітету Червоного Хреста, присвячений міжнародному гуманітарному праву: конвенції, основні поняття, статті, міжнародні огляди.
11. Управління Верховного комісара ООН по правах людини <http://www.unhchr.ch> – агентство Організації Об'єднаних Націй, що стежить за дотриманням і захистом прав людини, які гарантує Загальна декларація прав людини
12. Європейський суд з прав людини: <http://www.echr.coe.int>
13. База даних рішень міжнародних судових органів: <http://worldcourts.com>